

діяльності (аудіювання, мовлення, читання, письмо) і володіти фаховою орієнтацією.

Самостійна робота, її ефективність значно залежать від підбору та поєднання дидактичних засобів. Дидактичні засоби становлять складову частину організаційно-методичного забезпечення самостійної роботи. Для цього необхідно:

- скласти перелік необхідних умінь і навичок;
- розробити необхідні фахово орієнтовані завдання;
- визначити вимоги до результатів самостійної роботи;
- скласти план робіт;

— розробити інформаційно-методичне забезпечення роботи студентів: підручниками, навчальними посібниками, методичними рекомендаціями і вказівками, довідковими матеріалами та онлайн-програмами і т. п.;

- надати ці матеріали студентіві на початку семестру.

Завдяки цьому створюється така навчальна ситуація, коли студент переважно самостійно проводить ознайомлення, закріплення й активізацію мовного матеріалу, а формування мовних навичок і вмінь здійснюється під безпосереднім керівництвом викладача. Отже, дидактичні засоби покликані забезпечити взаємодосконалення і формування мовної, фахової і загальнокультурної компетенції студентів.

На нашу думку, різноманітні форми самостійної роботи є органічною частиною навчального процесу і передумовою успішної реалізації вимог з іноземної мови.

Павловська Н. С., викладач кафедри української мови та літератури

КОМПЕТЕНТНИЙ ВИПУСКНИК-ЕКОНОМІСТ: МОДЕЛЬ, СИСТЕМА КОМПЕТЕНЦІЙ, КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Нині суспільству потрібен випускник, який не просто знає і уміє здійснювати якість операції, а є людиною компетентною, в якій поєднано «знаннєві» вміння і соціально-культурна поведінка, ініціативність, здатність працювати у групах, прогнозувати, досягати своєї мети, акмевершини. Важливо, спираючись на знання і зміст літературної освіти, формувати універсальні нави-

чки і компетенції, які випускник зможе зреалізувати, застосовувати впродовж усього життя для свого невпинного саморозвитку.

Модель компетентного випускника-економіста в системі літературної освіти зорієнтована на досягнення практичних літературно-мистецьких успіхів, досвід особистої участі в читацькій діяльності, вироблення ціннісних орієнтирів засобами літератури та мистецьких творів, які допоможуть йому самовизначитися й самотвердитися у професійному житті, соціумі.

Реальність соціо-, природо- та культуроорієнтованої діяльності випускника в системі літературної освіти на особистісному рівні передбачає залучення його як суб'єкта співпраці, здатного вступати в діалог із культурою свого народу та інших національностей. Тільки в системі особистість набуває певного змісту й реалізує себе в літературно-читацькій діяльності. Тобто випускник не лише набуває навичок із читання, а й спроможний засобами літератури спроеціювати на вибудову власної професійної моделі життя, щоб забезпечити успіх, невпинний розвиток, конкурентну спроможність на ринку праці.

Відповідно до загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів маємо взяти до уваги, по-перше, про діяльність ВНЗ, по-друге, психолого-педагогічні особливості, по-третє, специфічні характеристики літературного розвитку цієї категорії студентів. Вибудовуючи таку модель, потрібно спиратися на такі форми й методи, які ставлять студента в позицію дослідника, першовідкривача, щоб задовольнити його особистісні інтереси та мотиви. У зв'язку з цим особливою перспективністю виділяється метод проєктів. Цей метод зорієнтований на самостійну діяльність студента-читача з літературним твором, органічно поєднується з груповим підходом до навчання і спрямований на розв'язання проблеми засобами художнього твору. Він забезпечує суб'єкту позицію студента-проєктанта під час опрацювання тканини художнього твору, можливість висловити свою авторську позицію, вступити в діалог, полілог з автором, літературним персонажем, однокурсником, соціумом, вітчизняною та світовою культурою.

Запропонований компетентнісний підхід у системі мовно-літературної освіти студентів-економістів передбачає не тільки засвоєння певних знань, умінь, а й оволодіння комплексною процедурою, в якій для кожного напрямку є відповідна сукупність освітніх, читацьких компонентів, що забезпечуватимуть особистісно-діяльнісний характер мовно-літературної співпраці: студент — автор — художній твір — персонаж — викладач — джерела комунікації — соціум — світова культура.

За умов знанневої парадигми у студентів формуються практичні уміння й навички, але вони не стають внутрішньою умовою руху особистості до мети, готовністю до визначених дій і операцій, перетворення тієї суми знань на здатність навчатися впродовж усього життя, розвивати й поглиблювати ті чи інші компетентності. Такий випускник ВНЗ житиме й діятиме як успішний, конкурентоспроможний громадянин незалежно від соціально-політичних, економічних змін у суспільстві, світі, вироблятиме соціальний і особистісно значущий продукт.

Генеральна асамблея ООН оголосила десятиріччя — 2005—2014 рр. — декадою Освіти для безперервного розвитку. Освіта для безперервного розвитку — це процес і результат прогнозування та формування людських якостей — знань, умінь і навичок, стосунків, стилю діяльності людей і спільнот, рис особистості, компетентностей, які забезпечуватимуть постійне підвищення якості життя.

Палесіка І. В., ст. викладач кафедри
іноземних мов МЕІМ

МОДЕЛЮВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ СИТУАЦІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ ІНШОМОВНОГО ДІЛОВОГО СПІЛКУВАННЯ

Питання мовленнєвої ситуації та її моделювання на заняттях з ділової англійської мови посідає одне з провідних місць як у науково-методичній літературі, так і в практиці викладання цього предмета. У численних дослідженнях вітчизняних і зарубіжних методистів розкриваються різні аспекти створення і функціонування комунікативних ситуацій при навчанні усного мовлення. Навчальна мовленнєва ситуація розглядається у методиці як «сукупність життєвих умов, що спонукають до висловлення думок і використання при цьому мовного матеріалу». Виходячи з принципу рольової організації навчально-виховного процесу, Г. Китайгородська вважає, що ситуації організовуються викладачем як «переплетіння рольових очікувань і неформальних, особистісних виявів» [7]. На думку Г. Рогової, навчальні ситуації моделюють «фрагменти об'єктивної дійсності, співвіднесені з мовленнєвими діями партнерів по спілкуванню», тобто відтворюють та іміту-